

มุมมองทางปรัชญากับปัญหาการทำแท้งในสังคมไทย

อรรณิทธิ สุนาโท*

บทคัดย่อ

การทำแท้งก็คือการทำให้ทารกในครรภ์เสียชีวิตก่อนที่จะมีโอกาสลืมตาออกมาดูโลก ในสังคมไทยยังไม่มีกฎหมายอนุญาตให้หญิงมีครรภ์ทำแท้งได้โดยเสรีเนื่องมาจากข้อจำกัดความเชื่อทางศาสนาและถือเป็นการขัดต่อขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามของสังคม อย่างไรก็ตามกฎหมายก็ยังเปิดโอกาสให้หญิงมีครรภ์ทำแท้งได้เฉพาะใน 2 กรณีด้วยกันคือกรณีที่การตั้งครรภ์จะเป็นอันตรายร้ายแรงต่อสุขภาพของมารดาและกรณีที่ถูกข่มขืนหรือถูกล่วงละเมิดให้คำประเวณีสำหรับกรณีการทำแท้งเถื่อนถึงแม้จะมีการบังคับใช้กฎหมายและมีบทลงโทษไว้อย่างชัดเจนตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 301 และ 302 แต่ปัญหาการทำแท้งเถื่อนก็ยังมิได้อยู่และนับวันจะรุนแรงมากขึ้น ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องก็พยายามหาทางป้องกันอย่างเต็มที่ เพราะปัญหาการทำแท้งบ่งบอกถึงความเสื่อมโทรมด้านศีลธรรมของคนในสังคมได้ ส่วนแนวคิดทางปรัชญาก็มีมุมมองถึงสาเหตุและวิธีการแก้ปัญหาที่แตกต่างกัน กลุ่มจิตนิยมให้ความสำคัญที่จิต สสารนิยมคำนึงถึงที่สิ่งแวดล้อม มนุษย์นิยมเห็นว่าทั้งจิตและสิ่งแวดล้อมต่างก็สำคัญ ขณะที่อัตถิภาวะนิยมให้เน้นเรื่องการให้เสรีภาพของการตัดสินใจเลือก

คำสำคัญ : ทำแท้ง ปรัชญา จิตนิยม สสารนิยม มนุษย์นิยม อัตถิภาวะนิยม

* อาจารย์ประจำสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

Philosophical Viewpoints on Abortion Problems in Thai Society

Attasit Sunato

Abstract

Abortion is the way in which the life of a fetus is terminated before having a chance to open its eyes to see the world. In the Thai society, there has not been a law that permits women to commit an abortion freely due to religious restrictions and being regarded as contrary to the good traditions in the society. Nevertheless, pregnant women are legally allowed to commit an abortion in two cases, i.e., when the pregnancy could be severely harmful to the mother's health, and in the event of being raped or enticed for prostitution. In the case of illegal abortion, albeit the presence of law enforcement and penal measures stated clearly in Section 301 and 302 of the Criminal Code, the abortion problems still exist and are increasingly growing in terms of violence. Concerned individuals have been actively trying to come up with protective solutions, because abortion problems can indicate moral decadence in societal people. When it comes to philosophical concepts, there are perspectives that address the causes and problem solving methods differently. Idealism attaches importance to mind. Materialism is concerned with the environment. Humanism determines that both mind and the environment are important. Existentialism attaches importance to the freedom of making a decision to choose.

Keywords : Abortion, Idealism, Materialism, Humanism, Existentialism

บทนำ

ปัญหาการทำแท้งถือเป็นปัญหาหนึ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงความเสื่อมโทรมทางศีลธรรมของคนในสังคม ในบางสังคมที่มีความเคร่งครัดเรื่องการนับถือศาสนาเห็นว่า การทำแท้งเป็นบาปผิดทั้งศีลธรรมและกฎหมาย ถึงแม้จะผิดทั้งหลักศีลธรรมทางศาสนาและกฎหมายทางสังคม แต่ก็ดูเหมือนว่าปัญหานี้ยังไม่ได้รับการแก้ไขอย่างจริงจัง สังคมไทยเองที่เป็นเมืองพุทธประชากรส่วนใหญ่นับถือพระพุทธศาสนาแต่คนก็ไม่กลัวบาป การลักลอบเปิดคลินิกทำแท้งไม่ถูกต้องตามกฎหมายก็ยังมีอยู่อย่างต่อเนื่อง ผู้ทำแท้งก็มีมากขึ้น ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดก็คือ ข่าวการพบศพเด็กทารกจำนวน 2,002 ศพที่วัดไผ่เงินที่เสียชีวิตจากการทำแท้งเมื่อวันที่ 16 - 17 พฤศจิกายน 2553 ซึ่งข่าวนี้ดังไปทั่วโลกและสร้างความสลดใจของชาวไทยเป็นอย่างมาก ทำให้ทางวัดและประชาชนทั่วไปเกิดความสงสารจึงร่วมใจกันทำบุญจัดพิธีส่งวิญญาณให้ซึ่งก็มีประชาชนไปร่วมงานเป็นจำนวนมากและจากข่าวนี้ทำให้ทั้งภาครัฐและผู้มีส่วนรับผิดชอบต่างก็เสนอแนวคิดและหาทางแก้ไขเพื่อไม่ให้ปัญหาการทำแท้งเป็นปัญหาที่ลุกลามไปในสังคมมากกว่านี้ เพราะปัญหาการทำแท้งสะท้อนให้เห็นถึงปัญหาความเสื่อมทางจริยธรรมของคนในสังคมตลอดจนสะท้อนให้เห็นถึงอิทธิพลของสังคมบริบทสมัยใหม่

แน่นอนปัญหานี้ไม่ใช่ปัญหาที่จะแก้ไขได้โดยง่ายเพราะตราบใดที่ยังมีผู้ต้องการใช้บริการและมีผู้ให้บริการอยู่ ตลอดถึงการบังคับใช้กฎหมายก็ไม่เคร่งครัด การลักลอบทำ จึงยังคงมีอยู่อย่างต่อเนื่องและที่น่าเป็นห่วงคือ ปัจจุบันอัตราการทำแท้งมีมากขึ้นโดยเฉพาะในกลุ่มเยาวชนที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี ผู้มีส่วนรับผิดชอบก็พยายามหาวิธีแก้ไขอย่างเต็มที่ โรงเรียนบางแห่งอนุญาตให้เด็กนักเรียนที่กำลังตั้งท้องเรียนต่อได้โดยไม่ต้องออกกลางคันหรือหยุดพักการศึกษา

ประเด็นที่จะนำเสนอต่อไปนี้เป็นมุมมองทางปรัชญาที่มีต่อปัญหาการทำแท้ง ทั้งจากสาเหตุของปัญหาและแนวทางการแก้ไข ถึงแม้ว่าการนำเสนอมุมมองทางปรัชญาอาจไม่ครอบคลุมถึงสาเหตุและวิธีแก้ปัญหาก็ได้ทั้งหมดเพราะรายละเอียดในทางปฏิบัติยังมีอยู่มาก แต่แนวคิดดังกล่าวเป็นการมองในภาพรวมซึ่งผู้เขียนเห็นว่า น่าจะเป็นการมองถึงสาเหตุและวิธีแก้ปัญหาก็ได้ไม่แนวทางใดก็แนวทางหนึ่ง ซึ่งถือเป็นทางเลือกที่ผู้เขียนนำเสนอต่อสังคม

คำจำกัดความของการทำแท้ง

การทำแท้งเป็นเรื่องที่ละเอียดอ่อนเพราะไม่ใช่เรื่องของคนเพียงสองคนคือ หญิงที่ตั้งครรภ์กับคลินิกที่เปิดรับทำแท้งเท่านั้น แต่ยังรวมถึงเด็กที่อยู่ในครรภ์ด้วยเพราะเป็นผู้ถูกกระทำจนกระทั่งเสียชีวิต การทำแท้งจึงเกี่ยวเนื่องกับหลักศีลธรรมขั้นพื้นฐานทางศาสนาที่ว่า การทำแท้งเป็นบาปเพราะเป็นการฆ่ามนุษย์ ขณะเดียวกันก็ผิดกฎหมายทางสังคมด้วย กล่าวคือการทำแท้งที่ไม่ได้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนดอย่างไรก็ตามการทำแท้งไม่ว่าจะขัดกับหลักศีลธรรมขั้นพื้นฐานทางศาสนาหรือกฎหมายทางสังคม แต่ผลจากการทำแท้งคือการสิ้นสุดการตั้งครรภ์ ดังนั้น คำจำกัดความการทำแท้งจึงหมายถึง “การสิ้นสุดของ

การตั้งครรภ์ก่อนที่เด็กจะสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้นอกครรภ์มารดา” (สุพร เกิดสว่าง 2527 : 2) คำนิยามนี้มุ่งไปที่การสิ้นสุดการตั้งครรภ์เป็นหลักไม่ได้มุ่งไปที่อายุครรภ์ของมารดา ขณะที่หลักการขององค์การอนามัยโลก (WHO) กำหนดให้การแท้งเป็นการสิ้นสุดของการตั้งครรภ์ก่อนที่อายุครรภ์จะครบ 28 สัปดาห์หรือเมื่อเด็กมีน้ำหนักต่ำกว่า 1,000 กรัม

แต่ปัจจุบันความก้าวหน้าทางการแพทย์เรื่องการเลี้ยงดูเด็กอ่อนเจริญไปมาก เด็กในครรภ์จึงมีโอกาสรอดจากการทำแท้งเมื่ออายุครรภ์อยู่ระหว่าง 20 - 27 สัปดาห์ หรือเมื่อเด็กมีน้ำหนักต่ำกว่า 500 - 999 กรัม จึงมีความเห็นใหม่เกี่ยวกับการทำแท้งโดยถือว่าการทำแท้งคือการสิ้นสุดของการตั้งครรภ์เมื่ออายุครรภ์ต่ำกว่า 20 สัปดาห์หรือเมื่อเด็กมีน้ำหนักต่ำกว่า 500 กรัม แต่ไม่ว่าจะมีความเห็นอย่างไร การทำแท้งก็ยังมีหมายถึงการทำร้ายเด็กในครรภ์ก่อนที่เขาจะมีโอกาสลืมตาออกมาดูโลกนั่นเอง

ประเภทของการทำแท้งและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

การทำแท้งมี 2 ประเภทคือ การทำแท้งที่ไม่ผิดกฎหมายกับการทำแท้งที่ผิดกฎหมาย การทำแท้งประเภทแรกเป็นการทำแท้งเพื่อการรักษา ซึ่งกฎหมายอนุญาตให้ทำแท้งได้เฉพาะกรณีที่มีการตั้งครรภ์จะเป็นอันตรายร้ายแรงต่อสุขภาพของมารดา และในกรณีที่การตั้งครรภ์เกิดจากการข่มขืนและการล่วงละเมิดบังคับให้คำประเวณี กรณีเช่นนี้แพทย์จะวินิจฉัยเป็นราย ๆ ไปว่าหญิงตั้งครรภ์รายใดควรจะทำแท้งให้ แม้ว่าการทำแท้งลักษณะนี้จะมีเหตุผลถูกต้องตามกฎหมายก็ตามแต่แพทย์เองก็ต้องพิจารณาระหว่างผลได้กับผลเสียด้วย เพราะไม่เช่นนั้นการทำแท้งก็อาจส่งผลอันตรายร้ายแรงต่อสุขภาพของมารดาได้ เช่น หญิงที่เป็นโรคหัวใจและมีอัตราเสี่ยงสูงที่หัวใจวายได้จากการทำแท้งหากอายุครรภ์ยังไม่ครบ 3 เดือน แพทย์ส่วนใหญ่จะแนะนำให้ทำแท้ง แต่หากอายุครรภ์ครบ 5 - 6 เดือนขึ้นไปแพทย์อาจไม่แนะนำให้ทำ เพราะมีอัตราเสี่ยงสูงที่มารดาอาจหัวใจวายได้ฉับพลัน

การทำแท้งประเภทที่สองคือ การทำแท้งที่ผิดกฎหมายเพราะไม่มีข้อบ่งชี้ตามที่กฎหมายอนุญาต การทำแท้งที่ผิดกฎหมายส่วนใหญ่มีสาเหตุมาจากปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคม ผู้ประกอบการทำแท้งมีทั้งแพทย์และไม่ใช่แพทย์ อีกทั้งประกอบการโดยไม่ถูกต้องจึงมีอันตรายมากกว่าการทำแท้งเพื่อรักษา ดังนั้น เพื่อเป็นการป้องกันอันตรายที่จะเกิดกับมารดาจากการทำแท้ง รัฐจึงได้บัญญัติกฎหมายและบทลงโทษสำหรับการทำแท้งไว้ทั้งผู้ให้ทำ คือหญิงมีครรภ์และผู้รับทำ โดยมีบทลงโทษไว้อย่างชัดเจน ในแง่ของกฎหมายนั้นถึงแม้กฎหมายจะไม่นิยามคำว่าแท้งไว้ชัดเจน แต่ในแนวทางวินิจฉัยก็ยึดเอาการที่เด็กคลอดออกมาจากครรภ์มารดาโดยปราศจากชีวิต ฉะนั้น การทำแท้งหรือการรีดลูกในทางกฎหมายจึงหมายถึงการกระทำใด ๆ ที่ทำให้ทารกในครรภ์มารดาเสียชีวิตก่อนลืมตาออกมาดูโลก หากไม่เป็นไปตามที่กฎหมายบ่งชี้แล้วก็จะมีความผิดทั้งผู้ให้ทำและผู้รับทำ

ในประมวลกฎหมายอาญา หมวด 3 ความผิดฐานทำให้แท้งลูก มาตรา 301 และ 302 มีบทบัญญัติและบทลงโทษสำหรับหญิงที่ทำให้ตนเองแท้งลูกและยอมให้ผู้อื่นทำให้ตนแท้งลูกดังนี้

มาตรา 301 หญิงใดทำให้ตนเองแท้งลูก หรือยอมให้ผู้อื่นทำให้ตนเองแท้งลูกต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มีคำอธิบายว่า การทำให้แท้งลูกนั้นไม่ว่าจะทำได้ด้วยการกด นวดคั้น การกินยา การฉีดยา หรือโดยวิธีอื่นใดก็ตาม เมื่อคลอดลูกออกมาในลักษณะที่ไม่มีชีวิตก็เป็นการทำให้แท้งลูก แต่ถ้าคลอดออกมามีชีวิตอยู่ ต่อมาจึงตายไม่เรียกว่าทำให้แท้ง

มาตรา 302 ผู้ใดทำให้หญิงแท้งลูกโดยหญิงนั้นยินยอม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 5 ปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการกระทำนั้นเป็นเหตุให้หญิงรับอันตรายสาหัสอย่างอื่นด้วย ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นสี่พันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการกระทำนั้นเป็นเหตุให้หญิงถึงแก่ความตาย ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี และปรับไม่เกินสองหมื่นบาท

สถานการณ์การทำแท้งในประเทศไทย

ประเทศไทยมีกฎหมายที่มีบทลงโทษความผิดฐานทำให้แท้งลูกและมีการบังคับใช้กฎหมายมาเป็นเวลานาน แต่สถานการณ์การทำแท้งในประเทศไทยก็ยังไม่ลดลงและนับวันจะมีมากขึ้น สาเหตุส่วนหนึ่งก็มาจาก การบังคับใช้กฎหมายที่ยังไม่เข้มงวด ค่านิยมของคนในสังคมก็เปลี่ยนไปโดยเฉพาะความเชื่อเรื่องบุญบาป ขณะเดียวกันการตั้งครรภในขณะที่ยังไม่พร้อมก็มีมากขึ้น จึงทำให้หญิงเหล่านี้หันไปพึ่งคลินิกการทำแท้งที่ไม่ถูกต้องตามกฎหมายซึ่งปัจจุบันก็มีอยู่ไม่น้อย ถึงแม้รัฐจะกวาดล้างและจับผู้กระทำผิดอยู่บ่อย ๆ ตามที่ปรากฏเป็นข่าวตามสื่อต่าง ๆ แต่ก็ไม่ได้ทำให้ปัญหาการลักลอบการทำแท้งลดลงโดยเฉพาะในช่วง 10 กว่าปีที่ผ่านมา จากสถิติผู้หญิงที่ทำแท้ง (อ้างถึงใน กนกวรรณ ทองมาก. 2550 : 2) พบว่า การประมาณตัวเลขของสตรีที่ผ่านการทำแท้งทั่วโลกมีสถิติการทำแท้งสูงถึง 35 ล้านคนต่อปี ส่วนประเทศไทยมีหญิงทำแท้งอย่างไม่ถูกต้องตามกฎหมายสูงถึง 200,000 - 300,000 คนต่อปี หรือคิดเป็นอัตรา 107 รายต่อหญิงวัยเจริญพันธุ์ 1,000 คน ซึ่งเท่ากับร้อยละ 10.7%

ตัวเลขทั้งหมดนี้ถึงแม้จะไม่มี การสรุปที่แน่ชัดเกี่ยวกับการทำแท้งที่ไม่ถูกต้องตามกฎหมาย แต่ก็ยังเป็นตัวเลขที่น่าจะเกินเลย ตรงกันข้ามตัวเลขนี้ก็กลับมีแนวโน้มที่สูงขึ้นหากดูจากข่าวจากหนังสือพิมพ์ที่ลงข่าวว่าพบศพเด็กทารกที่เสียชีวิตจากการทำแท้งเกือบทุกวัน ขณะเดียวกันที่ยังไม่พบและลงข่าวก็มีจำนวนมากเพราะปัจจุบันอัตราการตั้งครรภในกลุ่มเด็กวัยรุ่นเพิ่มมากขึ้น ข้อมูลจากนักมานุษยวิทยา ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธรจัดสัมมนาวิชาการเรื่อง “มิติทางเพศของการทำแท้ง เรือนร่างผู้หญิงกับวัฒนธรรมไทย” เมื่อวันที่ 27 พฤษภาคม 2554 ที่ห้อง 207 ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธรเปิดเผยให้เห็นว่า ในปี 2552 มีวัยรุ่นที่ตั้งครรภโดยไม่พึงประสงค์นับหมื่นคน ไทศัพท์ปริกษาทำแท้ง 200 คนต่อเดือน เสียชีวิต 30 คนต่อปี (มติชน ฉบับวันที่ 28 พฤษภาคม 2554)

แพทย์หญิงเบญจพร ปัญญา ยาง จิตแพทย์เด็กและวัยรุ่น กรมสุขภาพจิตเปิดเผยข้อมูลอัตราการคลอดในวัยรุ่นอายุต่ำกว่า 20 ปีว่า ประเทศไทยมีวัยรุ่นอายุ 10-19 ปีประมาณ 10 ล้านคน แต่ปี 2552 มีเด็กและวัยรุ่นคลอด 122,736 คน คิดเป็น 336 คนต่อวัน อัตราการคลอดในเด็กที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี มี 3,000 คนต่อปี ซึ่งมีแนวโน้มสูงขึ้นในช่วง 10 ปีที่ผ่านมาและเป็นการคลอดของวัยรุ่นที่มีอายุน้อยลงคืออายุ 15-17 ปี (มติชน ฉบับวันที่ 8 เมษายน 2554) หากพิจารณาจากข้อมูลเหล่านี้จะเห็นว่า ปัจจุบันอัตราการคลอดของเด็กวัยรุ่นเพิ่มมากขึ้นและมีแนวโน้มที่จะมีอายุต่ำลงเรื่อย ๆ จึงไม่แปลกที่อัตราการทำแท้งมากขึ้นด้วยเช่นกัน เพราะเชื่อว่ายังมีวัยรุ่นอีกจำนวนมากที่ยังไม่มาปรึกษาและหาทางออกด้วยการทำแท้ง จึงเป็นหน้าที่ของผู้ที่เกี่ยวข้องที่ต้องหาทางแก้ไข ในที่นี้จะขอเสนอแนวทางการแก้ไขตามมุมมองทางปรัชญา ถึงแม้ผู้เขียนจะไม่ได้ระบุว่าแนวทางใดเป็นแนวทางที่ถูกต้อง แต่จะเสนอภาพรวมไว้กว้าง ๆ เพื่อแสดงให้เห็นว่า มุมมองเหล่านี้เป็นมุมมองที่เป็นเหตุผลทางความคิด ส่วนใครจะเชื่อว่าวิธีแก้ปัญหาแบบไหนจะสามารถแก้ปัญหาได้หรือไม่ก็ขึ้นอยู่กับความรับผิดชอบร่วมกันของคนในสังคม

มุมมองทางปรัชญากับปัญหาการทำแท้ง

คำว่า “มุมมอง” หมายถึง ความคิด ความเชื่อหรือทัศนคติของแต่ละคน ศัพท์ทางวิชาการก็คือทัศนคติหมายถึงความคิดเห็นหรือการแสดงความคิดเห็น คำว่ามุมมองหรือทัศนคติจึงมีความหมายเดียวกับคำว่าปรัชญา ดังนั้น คำว่าปรัชญามีความหมายในทางพฤติกรรมก็คือแนวคิด ความเชื่อหรือทัศนคติของแต่ละคนนั่นเอง จะเห็นว่าวิถีชีวิตของใครจะเป็นอย่างไร จะเลือกดำเนินชีวิตแบบไหนก็ขึ้นอยู่กับปรัชญาของแต่ละคน ปรัชญาจึงเป็นเรื่องของมุมมองหรือทัศนคติการมองโลกของแต่ละคนไม่ว่าจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับโลกภายนอก ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับโลกภายนอก หรือความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ เพราะเมื่อมนุษย์เฝ้าสังเกตการณ์ด้วยการมองธรรมชาติและปรากฏการณ์ต่าง ๆ ทางธรรมชาติอย่างประหลาดใจแล้วก็เกิดความสงสัยใคร่รู้และแสวงหาคำตอบในมุมมองที่แตกต่างกัน เช่น มนุษย์สงสัยว่าจักรวาลอันกว้างใหญ่ไพศาลนี้เกิดขึ้นได้อย่างไร มีใครสร้างหรือไม่ ถ้ามีสิ่งนั้นคืออะไร จากนั้นก็ค้นคว้าหาคำตอบตามความคิดความเชื่อของตน ศาสตร์ที่มนุษย์ศึกษานี้เรียกว่าอภิปรัชญา (Metaphysics) ขณะเดียวกันมนุษย์ก็พยายามที่จะเรียนรู้ว่าเราจะรู้ความจริงนั้นได้อย่างไร ความรู้ที่ได้นั้นเป็นจริงหรือไม่หรือความรู้แบบไหนที่เป็นจริงสูงสุด ศาสตร์นี้เรียกว่าญาณวิทยา (Epistemology)

ส่วนของการดำเนินชีวิตในสังคม สิ่งที่มนุษย์จะต้องเกี่ยวข้องและหลีกเลี่ยงไม่ได้ก็คือการค้นหาคำตอบของการดำเนินชีวิตว่า มนุษย์ควรดำเนินชีวิตอย่างไร การกระทำแบบไหนที่เรียกว่าดีหรือไม่ดี ควรหรือไม่ควรพร้อมทั้งแสวงหาเกณฑ์ในการตัดสิน ศาสตร์นี้เรียกว่าจริยศาสตร์ (Ethics) ปัญหาการทำแท้งถือเป็นปัญหาหนึ่งทางปรัชญา คือปัญหาทางด้านจริยศาสตร์และเมื่อปรัชญาเป็นเรื่องของแนวคิด ทัศนคติและความเชื่อของแต่ละคน มุมมองทางปรัชญากับปัญหาการทำแท้งไม่ว่าจะเป็นการมองถึงสาเหตุและวิธีการแก้ปัญหาจึงมีหลากหลายความคิดตามความเชื่อของแต่ละคนด้วยเช่นกัน อย่างไรก็ตามถึงแม้จะมีความ

คิดหรือมุมมองที่หลากหลายแต่เมื่อจำแนกตามความคิด ความเชื่อแล้วมุมมองทางปรัชญาที่มีต่อปัญหา การทำแท้งจะมี 4 กลุ่มด้วยกัน ประเด็นที่จะนำเสนอต่อไปนี้จะเป็นการเสนอแนวคิดของแต่ละกลุ่มว่า แต่ละกลุ่มมีแนวคิดเรื่องปัญหาการทำแท้งสาเหตุและวิธีการแก้ปัญหาอย่างไร ซึ่งแต่ละกลุ่มมีแนวคิดหลักที่สำคัญ ดังนี้

1. กลุ่มจิตนิยม (Idealism)

จิตนิยมเป็นชื่อเรียกทัศนคติทางปรัชญาของสำนักปรัชญาที่เชื่อว่า สิ่งที่เป็นจริงสูงสุดในโลกนี้มีเพียง สิ่งเดียวคือจิตที่มีสภาวะเป็นนามธรรม สิ่งที่เป็นวัตถุเป็นเพียงมโนภาพหรือเป็นสิ่งทีสะท้อนออกของจิตนี้ เท่านั้น

ในทางอภิปรัชญากลุ่มนี้มีทัศนะว่ามนุษย์คือจิต (mind) หรือวิญญาณ (soul) ซึ่งมีลักษณะเป็น อสสารไม่มีตัวตน จับต้องไม่ได้แต่เป็นสิ่งที่อยู่จริง จิตกับกายจึงเป็นคนละส่วนแยกขาดจากกัน แต่จิตก็มี อิทธิพลต่อร่างกายคือเป็นผู้สั่งการ กายเป็นเพียงที่อาศัยของจิตและเคลื่อนไหวไปตามที่จิตบังคับเท่านั้น ดังนั้น ตัวตนที่แท้จริงของมนุษย์ก็คือจิตไม่ใช่ร่างกาย นักปรัชญาที่มีแนวคิดแบบจิตนิยมที่มีชื่อเสียงคือ เพลโต (Plato ก่อน ค.ศ. 428 - 547) เพลโตเรียกสภาวะที่เป็นนามธรรมและเป็นความจริงสูงสุดนี้ว่า มโนคติ (Idea) หรือแบบ (Form) แนวคิดทางปรัชญาของกลุ่มจิตนิยมจึงให้ความสำคัญกับจิตและถือว่า จิตเป็นสิ่งจริงแท้ของมนุษย์

ในทางจริยศาสตร์ กลุ่มนี้มีทัศนะว่าเนื่องจากจิตเป็นธาตุแท้ของมนุษย์และเป็นตัวสั่งการในการ กระทำทุกอย่างของมนุษย์ จิตจึงมีอำนาจเหนือร่างกาย ในลักษณะจิตเป็นนาย กายเป็นบ่าว มนุษย์จะทำได้ หรือช่วยก็ออกมาจากจิตทั้งนั้น ดังนั้น **กลุ่มจิตนิยมจึงมีทัศนะว่าค่าของมนุษย์อยู่ที่จิตที่ทำหน้าที่ควบคุม พฤติกรรมการกระทำทุกอย่างของมนุษย์**

ความเชื่อนี้เองที่ทำให้กลุ่มจิตนิยมเชื่อว่า ปัญหาการทำแท้งมีต้นตอมาจากจิตของมนุษย์ เพราะ เมื่อมนุษย์มีจิตเป็นตัวสั่งการจิตจึงสามารถที่จะสั่งการให้ทำแท้งหรือไม่ทำก็ได้ ในทัศนะของกลุ่มจิตนิยมจิต จึงสามารถสั่งการทั้งในทางที่ดีและไม่ดี ทั้งนี้เนื่องจากมนุษย์มีจิตในแต่ละภาคที่ไม่เท่ากัน เพลโตเห็นว่าการ บังคับบัญชาร่างกายนั้นจิตจะทำหน้าที่อยู่ 3 ภาคคือ ภาคตณหา ภาคน้ำใจ และภาคปัญญา คนที่มีจิตภาค ตณหาจะลุ่มหลงมัวเมาและหมกมุ่นอยู่แต่เฉพาะการแสวงหาความสุขทางร่างกายเท่านั้น การดำเนิน ชีวิตจึงไม่ต่างอะไรจากสัตว์ทั่ว ๆ ไปที่มีเพียงแต่สัญชาตญาณเมื่อไม่มีจิตภาคอื่นเป็นตัวควบคุมมนุษย์ก็จะ ทำผิดได้ง่าย คนที่มีจิตภาคน้ำใจมากจะเป็นคนมีคุณธรรม การดำเนินชีวิตพวกเขาจะไม่คำนึงเพียงแค่ความสุขทางร่างกายหรือความอยากเท่านั้น แต่จะคำนึงถึงคุณธรรมคือความถูกต้องด้วย พวกเขาเห็นว่า ความ สุขทางกายเป็นเพียงส่วนประกอบที่ทำให้ชีวิตมีรสชาติเท่านั้นแต่คุณธรรมมีความสำคัญกว่า

ส่วนคนที่มีความจิตภาคปัญญามากเพลโตถือว่า เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์เพราะคนที่มีความจิตภาคปัญญาจะ รู้ว่าอะไรควร ไม่ควร ดีหรือไม่ดี ปัญหาการทำแท้งก็เช่นกันมีสาเหตุเกิดจากการที่มนุษย์ปล่อยให้จิตภาค ตณหาเป็นตัวสั่งการมากเกินไป เพลโตเห็นว่าหากมนุษย์มีจิตทั้งสามภาคในอัตราส่วนที่สมดุลกันโดยมี

จิตภาคปัญญาเป็นตัวควบคุมและเป็นตัวสั่งการแล้วปัญหาการทำแท้งจะไม่เกิดขึ้นเลย

วิธีแก้ปัญหาก็ต้องแก้ที่จิต คือมนุษย์ไม่ควรปล่อยให้จิตภาคตัณหาเป็นตัวสั่งการและควบคุมมากเกินไปไม่เช่นนั้นการดำเนินชีวิตก็คงไม่ต่างอะไรกับสัตว์ ขณะเดียวกันก็ไม่ควรปล่อยให้จิตภาคน้ำใจหรือภาคคุณธรรมควบคุมมากเกินไปเช่นกัน เพราะจะทำให้เป็นคนกล้างจนเกินไป แต่ควรให้จิตภาคปัญญาเป็นตัวควบคุมเพราะจะทำให้เกิดความสมดุลในการดำเนินชีวิต กลุ่มจิตนิยมจึงเห็นว่า ปัญหาต่าง ๆ ล้วนมาจากจิตของมนุษย์ที่ถูกควบคุมด้วยจิตภาคตัณหาทั้งนั้น

2. กลุ่มสสารนิยม (Materialism)

แนวคิดของกลุ่มสสารนิยมอยู่บนพื้นฐานของความคิดที่ว่า วัตถุหรือสสารเท่านั้นเป็นสิ่งที่อยู่จริงสรรพสิ่งในโลกรวมทั้งมนุษย์ที่เห็นเป็นตัวเป็นตนอยู่นี้เป็นเพียงการปรากฏตัวในรูปแบบต่าง ๆ ของสสารนี้เท่านั้น ธาตุแท้ของมนุษย์จึงเป็นสสาร(รูป)ไม่ใช่จิต(นาม)

ในทางอภิปรัชญาของกลุ่มนี้มีทัศนะว่า สสารหรือร่างกายเท่านั้นเป็นสิ่งที่อยู่จริงมนุษย์เป็นเพียงสสารที่มีกลไกในการทำงานผ่านสมองอย่างสลับซับซ้อนไม่ใช่จิตอย่างที่กลุ่มจิตนิยมเชื่อ แนวคิดนี้ศึกษาได้จากแนวคิดของโทมัส ฮอบส์ (Thomas Hobbes 1588 - 1679) นักปรัชญาสสารนิยมสมัยใหม่ที่รู้จักกันดี ฮอบส์เปรียบมนุษย์เหมือนหุ่นยนต์ที่ไม่มีจิตมีเพียงสสาร เขากล่าวไว้ว่า “เมื่อชีวิตเป็นเพียงการเคลื่อนไหวของมือ เท้าและอวัยวะอื่น ๆ ทำไมเราจึงไม่ยอมรับว่าหุ่นยนต์ทั้งหลายที่เคลื่อนไหวตัวมันเองโดยล้อและสปริงก็เป็นสิ่งมีชีวิตเหมือนกัน หัวใจคืออะไรถ้าไม่ใช่สปริง ระบบประสาทก็คือระบบของสปริง ข้อต่อต่าง ๆ ก็คือลูกกล้อที่ทำให้ร่างกายเคลื่อนไหว” (วิทย์ วิศทเวทย์. 2540 : 68)

ในทางจริยศาสตร์กลุ่มนี้มีทัศนะว่า เมื่อมนุษย์เป็นเพียงสสารเหมือนกับพืชและสัตว์ชนิดอื่น ๆ เพียงแต่เป็นสสารที่ละเอียดอ่อนและซับซ้อนมากกว่า พฤติกรรมทั้งหมดของมนุษย์จึงไม่ได้ถูกควบคุมด้วยจิต หากแต่ถูกควบคุมจากสิ่งภายนอกหรือที่เรียกว่าสิ่งแวดล้อม ไม่ว่าจะเป็นสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อมทางสังคมซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งของโลกวัตถุทั้งหมด อารมณ์และความรู้สึกของมนุษย์จึงเป็นเพียงการสะท้อนภาพที่มีต่อโลกภายนอกเท่านั้น เพราะถ้าโลกภายนอกไม่มีความรู้สึกที่เรียกว่า ปรากฏการณ์ทางจิตคือการนึกคิดของมนุษย์ก็ไม่มี กลุ่มสสารนิยมเชื่อว่า การดำรงอยู่ของมนุษย์ตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบันล้วนถูกปรับจากสภาพแวดล้อมอยู่ตลอดเวลา ชีวิตของมนุษย์ พืชและสัตว์จึงไม่สามารถดำรงอยู่อย่างเป็นอิสระโดยแยกตัวออกจากชีวิตด้านวัตถุของสังคมได้ ดังนั้น กลุ่มสสารนิยมจึงเห็นว่าคุณค่าของมนุษย์อยู่ที่การกระทำที่ถูกปรับโดยสภาพแวดล้อมไม่ใช่จิตหรือวิญญาณ

แนวคิดนี้เองทำให้กลุ่มสสารนิยมเห็นต่างจากกลุ่มจิตนิยมคือ ไม่เชื่อว่าจะมีจิตเป็นตัวสั่งการร่างกายและการกระทำของมนุษย์ แต่เห็นว่าการกระทำของมนุษย์ถูกบังคับโดยสภาพแวดล้อม ปัญหาการทำแท้งก็เหมือนกันกลุ่มสสารนิยมเห็นว่า การทำแท้งมาจากปัญหาอันเกิดจากสภาพแวดล้อมเป็นต้นเหตุ โดยเฉพาะ

สภาพแวดล้อมทางสังคม ไม่ว่าจะสภาพแวดล้อมทางตัวบุคคล สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคม และสื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ เช่น หนังสือพิมพ์ นิตยสาร สิ่งพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น ที่ปัจจุบันก่อให้เกิดค่านิยมที่ไม่พึงประสงค์ขึ้นในสังคมมากมายหลายประการไม่ว่าจะเป็นการแข่งขันกันด้วยฐานะทางเศรษฐกิจ การเลียนแบบ การคบเพื่อน เป็นต้น ล้วนแล้วแต่เป็นสิ่งเร้าหรือเป็นตัวกระตุ้นให้มนุษย์ปรับตัวหรือปรับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตอยู่ตลอดเวลา

การปรับตัวนี้ไม่ได้หมายความว่ามนุษย์จะมีจิตที่เป็นอิสระเป็นตัวบังคับหรือเป็นตัวสั่งการ แต่เป็นการปรับเพื่อให้เป็นไปตามจังหวะที่ถูกกระตุ้นจากอิทธิพลภายนอก เช่น เด็กเห็นสื่อลามกอนาจารจิตก็จะคิดหมกมุ่นอยู่กับสิ่งเหล่านั้นสุดท้ายก็จะนำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร หรือการใช้ผู้หญิงเป็นสื่อในการโฆษณาขายสินค้าด้วยการนุ่งน้อยห่มน้อย ล้วนแต่เป็นค่านิยมที่นำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์และก่อให้เกิดการตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์ได้ การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรก็ดี การตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์ก็ดี ล้วนเป็นผลมาจากสิ่งแวดล้อมจากภายนอกทั้งสิ้น กลุ่มสสารนิยมเห็นว่า หากจะแก้ปัญหาการทำแท้งจะต้องแก้ที่สภาพแวดล้อมทางสังคมเป็นหลักเพราะหากสภาพแวดล้อมดีการปรับตัวหรือที่เรียกว่าพฤติกรรมของคนในสังคมก็จะดีไปด้วย

3. กลุ่มมนุษยนิยม (Humanism)

แนวคิดทางปรัชญาของกลุ่มมนุษยนิยมให้ความสำคัญสูงสุดแก่ความเป็นมนุษย์และคุณค่าของความเป็นมนุษย์ทั้งในแง่ของจิตและสสาร คือเห็นว่ามนุษย์มีทั้งจิตและสสาร แต่เห็นว่าสสารมาก่อนจิตในลักษณะที่ว่ามีมนุษย์เป็นสิ่งหนึ่งในธรรมชาติที่มีลักษณะเป็นสสาร ส่วนปรากฏการณ์ทางจิตก็เป็นสิ่งหนึ่งในธรรมชาติเหมือนกัน แต่เป็นวิวัฒนาการขั้นสูงสุดของธรรมชาติ มนุษย์จึงมีความสามารถที่จะพัฒนาตนเองโดยอาศัยเหตุผลและกระบวนการทางวิทยาศาสตร์โดยไม่จำเป็นต้องอาศัยอำนาจเหนือธรรมชาติ

ในทางอภิปรัชญากลุ่มนี้มีทัศนะว่า มนุษย์เป็นทั้งจิตและสสาร แนวคิดนี้ศึกษาได้จากแนวคิดของจอห์น ดีวี่ (John Dewey : 1859 – 1952) นักปรัชญาธรรมชาตินิยมคนหนึ่ง ดีวี่เห็นว่า มนุษย์และปรากฏการณ์ทางจิตของมนุษย์เป็นส่วนหนึ่งของธรรมชาติอันเนื่องมาจากวิวัฒนาการของจักรวาล ดีวี่ได้แยกธรรมชาติออกเป็น 3 ขั้นตอนตามลำดับขั้นของวิวัฒนาการของจักรวาลคือ **ขั้นตอนแรก** ได้แก่ วัตถุทางกายภาพ (physical object) หมายถึงเทหวัตถุทั้งหลายในจักรวาลที่ไม่มีชีวิต เช่น ก้อนหิน ดวงดาว เป็นต้น **ขั้นตอนที่สอง** ได้แก่ สิ่งมีชีวิตที่เรียกว่า psycho psychical เช่น พืชและสัตว์ทั้งหลาย เป็นต้น และ**ขั้นตอนที่สาม** ได้แก่ สิ่งที่มีจิตใจหรือปัญญา ซึ่งดีวี่หมายถึงถึงมนุษย์ และในบรรดาสรรพสิ่งทั้งสามประเภทนี้ ส่วนที่มีจิตใจหรือปัญญาเป็นสิ่งที่ดีถือว่าเป็นลำดับขั้นสูงสุดของกระบวนการวิวัฒนาการของจักรวาล ดีวี่จึงไม่ได้แยกปัญญา คือผู้รู้ออกจากสภาพแวดล้อมคือผู้ที่ถูกรู้เพราะเห็นว่าทั้งสองเป็นธรรมชาติอย่างเดียวกัน เพียงแต่ปัญญาหรือจิตเป็นวิวัฒนาการทางธรรมชาติที่สูงกว่าขณะที่สัตว์อื่นไม่มี

ในทัศนะของกลุ่มมนุษย์นิยม มนุษย์จึงมีทั้งประสบการณ์และกิจกรรมต่าง ๆ ที่เป็นปรากฏการณ์ทางจิต แต่จิตก็ไม่มีเพราะเป็นเพียงวิวัฒนาการทางธรรมชาติ เป็นทั้งสสารแต่ก็เป็นสสารที่พิเศษกว่าสสารชนิดอื่น ๆ เพราะมีคุณสมบัติเฉพาะที่สัตว์อื่นไม่มี

ในทางจิตศาสตร์ กลุ่มนี้ไม่มีทัศนะว่าเมื่อมนุษย์เป็นทั้งจิตและสสาร แต่จิตเป็นพัฒนาการขั้นสูงสุดของจักรวาล พฤติกรรมทั้งหมดของมนุษย์จึงเกิดจากจิตซึ่งเป็นตัวคิดกับสภาพแวดล้อมที่อยู่รอบตัวมนุษย์ จิตกับโลกภายนอกจึงไม่สามารถแยกออกจากกันได้ เพราะเมื่อจิตสัมผัสกับโลกภายนอกก็เกิดการรับรู้และการคิดไตร่ตรองตามมา ตัวอย่างง่าย ๆ เช่น เด็กเอามือไปจับไฟที่ร้อนเมื่อรู้ว่าร้อนครั้งต่อไปเด็กก็จะไม่เอามือไปจับไฟอีก นี่คือลักษณะที่โลกภายนอกก่อให้เกิดปรากฏการณ์ทางจิตซึ่งจะก่อให้เกิดการคิดไตร่ตรองขึ้น การคิดไตร่ตรองจึงเป็นการคิดที่จะแก้ปัญหาโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมนั่นเอง เมื่อสภาพแวดล้อมกับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตของมนุษย์แยกกันไม่ออก ในทัศนะของกลุ่มมนุษย์นิยม สาเหตุของการทำแท้งจึงอยู่ที่จิตที่ขาดการคิดไตร่ตรองและสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวย การแก้ปัญหาจึงไม่ควรมุ่งเน้นแต่การให้จิตภาคปัญญาที่มีอำนาจในการควบคุมและสั่งการเหมือนอย่างในกลุ่มจิตนิยมเชื่ออย่างเดียว ขณะเดียวกันก็ไม่ควรมุ่งเน้นแต่การจัดสภาพแวดล้อมให้ดีเหมือนอย่างในกลุ่มสสารนิยมเชื่อ แต่ควรมุ่งเน้นกระบวนการพัฒนาทางจิตและการจัดสภาพแวดล้อมทางสังคมควบคู่กันไปด้วย

ดังนั้น กลุ่มมนุษย์นิยมจึงเชื่อว่า ค่าของมนุษย์อยู่ที่การจัดสภาพแวดล้อมทางสังคมที่ดี และจิตที่คิดไตร่ตรองของมนุษย์ที่ได้จากการจัดสภาพแวดล้อมทางสังคมที่ดีล้วนก่อให้เกิดพฤติกรรมที่ดีตามมาอย่างแยกกันไม่ออกเช่นกัน

ทัศนะของกลุ่มมนุษย์นิยมจึงเป็นการมองปัญหาและวิธีแก้ปัญหาอย่างรอบด้านคือ ไม่มองเฉพาะการแก้ปัญหาที่การพัฒนาจิตภาคปัญญาและการจัดสภาพแวดล้อมทางสังคมเป็นหลักเท่านั้น แต่ยังให้ความสำคัญกับปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพด้วย เพราะหากประชาชนอยู่ดีกินดีไม่มีปัญหาทางสังคมและได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงแล้ว การพัฒนาทุกภาคส่วนก็จะเป็นไปได้ง่าย กลุ่มมนุษย์นิยมเห็นว่า ปัญหาสังคมส่วนใหญ่จะเกิดกับประเทศที่กำลังพัฒนา การศึกษาคือการพัฒนาคนให้มีปัญญาเมื่อคนมีปัญญาแล้วก็จะรู้ว่าอะไรควร ไม่ควร การบังคับใช้กฎหมายก็จะมีประสิทธิภาพ การใช้สิทธิเสรีภาพก็จะอยู่ในขอบเขตที่จะไม่ไปละเมิดสิทธิผู้อื่น เมื่อนั้นประเทศก็จะพัฒนาได้โดยรวมไปถึงปัญหาสังคมและปัญหาการทำแท้งก็จะลดลง

4. กลุ่มอัตถิภาวนิยม (Existentialism)

แนวคิดทางปรัชญาของกลุ่มอัตถิภาวนิยมเน้นภาวะการดำรงอยู่ของมนุษย์ที่มีแนวคิดสำคัญ คือ “เสรีภาพในการตัดสินใจเลือก” กลุ่มนี้จึงมีทัศนะทางปรัชญาที่ให้ความสำคัญกับมนุษย์ด้านปัจเจกภาพคือลักษณะเฉพาะตัวของมนุษย์แต่ละคนโดยเน้นที่เสรีภาพมากกว่าระเบียบกฎเกณฑ์ เน้นที่อารมณ์มากกว่าเหตุผล และเน้นที่การสร้างสรรค์มากกว่าการอนุรักษ์ระเบียบแบบแผนประเพณี

ให้กลุ่มอภิปราย ความสำคัญกับมนุษย์เรื่องภาวะการดำรงอยู่ของมนุษย์ที่สำคัญ 3 ประการที่ เกี่ยวเนื่องกับอารมณความรู้สึกคือ เสรีภาพ (freedom) การตัดสินใจเลือก (decision) และความรับผิดชอบ (responsibility) ซึ่งกลุ่มอรรถิภาวะนิยมเห็นว่า ทั้งสามประการนี้ถือเป็นหัวใจสำคัญที่ทำให้มนุษย์ แตกต่างจากสัตว์ทั่วไป

กลุ่มจริยศาสตร์ เห็นว่าการอยู่ร่วมกันทางสังคมนั้นมนุษย์จะต้องไม่ทำลายศักดิ์ศรีของความเป็น มนุษย์ด้วยกันเอง คือสังคมไม่ควรกำหนดกฎเกณฑ์หรือระเบียบแบบแผนทางวัฒนธรรมมาเป็นเครื่องบังคับ หรือกีดกันเสรีภาพของมนุษย์ด้วยกัน แต่ควรปล่อยให้มนุษย์แต่ละคนมีสิทธิขั้นพื้นฐาน มีเสรีภาพในการ เลือกและการแสดงออกตามอารมณความรู้สึกและความรับผิดชอบต่อสิ่งที่เขาได้เลือกแล้ว จริยอยู่การอยู่ ร่วมกันในสังคมนั้นทุกคนจะต้องอยู่ภายใต้กฎเกณฑ์เดียวกัน แต่สำหรับกลุ่มอรรถิภาวะนิยมแล้วเสรีภาพ เรื่องการตัดสินใจเลือกเป็นสิ่งสำคัญกว่ากฎเกณฑ์และระเบียบแบบแผนใด ๆ ทั้งสิ้น เสรีภาพของการตัดสินใจเลือกจึงไม่ได้อยู่ที่เงื่อนไขทางสังคม หากแต่อยู่บนพื้นฐานของการสร้างคุณค่าและความรับผิดชอบ เห็น ได้จากแนวคิดของ ฌอง ปอล ซาร์ต (Jean Paul Sartre : 1905 - 1980) นักปรัชญาอรรถิภาวะนิยมชาว ฝรั่งเศสที่สำคัญคนหนึ่ง ซาร์ต กล่าวว่า “มนุษย์เราในฐานะเป็นบุคคลที่รู้สึกนึกคิด รู้จักคิด มีความรู้สึก รู้จัก รับผิดชอบชั่วดี เราขอมไม่เป็นตัวของตัวเองอย่างใดความรู้สึกลอยๆขาดสติสัมปชัญญะ เราเมื่อมีคุณลักษณะ พิเศษเช่นนี้ย่อมสร้างคุณค่าและรู้จักรับผิดชอบต่อตัวเองและสังคมโลกอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้จึงจำเป็นที่จะ ต้องเลือกสรรสิ่งที่ดีสำหรับตนเองและสังคมโลก” (บุญมี แทนแก้ว. 2548: 244)

คำพูดดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า เงื่อนไขการมีเสรีภาพของการตัดสินใจเลือกของกลุ่มอรรถิภาวะนิยม ไม่ใช่เงื่อนไขทางสังคม แต่เป็นเงื่อนไขของการสร้างคุณค่าที่เกิดจากการกระทำและการรู้จักรับผิดชอบต่อ ตนเองและสังคมส่วนรวมจึงจะได้ชื่อว่าการเป็นอยู่ของมนุษย์นั้นมีความหมายและเป็นความจริง ซาร์ตจึง เชื่อว่า สำหรับมนุษย์แล้วเสรีภาพเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด และเสรีภาพโดยความหมายก็คือการไม่ถูกคุมขังทั้ง ทางกายและทางใจ ทางกาย หมายถึงไม่ถูกคนอื่นละเมิดหรือรุกรอนสิทธิเสรีภาพ ทางใจ หมายถึงการมี อิสระเลือก ไม่ถูกบังคับโดยกรอบ, กฎ, จารีตประเพณี ดังนั้น **กลุ่มอรรถิภาวะนิยมจึงเชื่อว่า ค่าที่แท้จริง ของมนุษย์อยู่ที่เสรีภาพของการแสดงออกภายใต้เงื่อนไขของการสร้างคุณค่าของการกระทำและความ รับผิดชอบที่จะต้องมีทั้งต่อตนเองและสังคมส่วนรวม**

ประเด็นปัญหาเรื่องการทำแท้งนั้นกลุ่มอรรถิภาวะนิยมเห็นว่า มนุษย์ทุกคนมีสิทธิเสรีภาพส่วนตัว ของเขาการทำอะไรก็ตามไม่ว่าดีหรือชั่วไม่ว่าปัญหานั้นจะมีสาเหตุมาจากอะไรก็ตามมนุษย์ทุกคนล้วนมีสิทธิ เสรีภาพขั้นพื้นฐานในการตัดสินใจที่จะแก้ปัญหาด้วยตัวเขาเอง คนอื่นอาจให้คำแนะนำได้แต่ไม่มีสิทธิมา ตัดสินใจแทน การมีเสรีภาพในการตัดสินใจเลือกและความรับผิดชอบต่อตนเองจึงเป็นสิ่งที่มนุษย์ทุกคน ต้องได้รับโดยปราศจากการกำหนดกฎเกณฑ์ของคนในสังคม หลายครอบครัวที่ลูกมีปัญหาก็เพราะพ่อแม่ ยอยากให้ลูกเป็นอย่างที่ตัวเองต้องการ หากพ่อแม่เป็นผู้ตัดสินใจเลือกแทนลูกเองทั้งหมดเชื่อได้เลยว่าไม่มี ลูกคนไหนที่ไม่เครียด เพราะนั่นหมายถึงเขากำลังสูญเสียความเป็นตัวของเขาเอง ทางที่ดีพ่อแม่ควรเป็น

แค่ที่ปรึกษาคอยแนะนำว่าอะไรควร ไม่ควร ส่วนการตัดสินใจเป็นหน้าที่ของลูกเพราะเมื่อถึงที่สุดแล้วเขาก็จะยอมรับในสิ่งที่เขาทำเอง

การทำแท้งก็เช่นกัน ผู้ที่มีปัญหายอมมีสิทธิตัดสินใจด้วยตัวเอง สิทธินี้ถือเป็นสิทธิเหนือเนื้อตัวร่างกายซึ่งเป็นสิทธิพลเมืองขั้นพื้นฐานที่หญิงมีครรภ์ทุกคนควรมีสิทธิเรียกร้องได้ ไม่ว่าจะเป็สิทธิที่จะตั้งครรรภ์ได้หรือไม่ หรือสิทธิที่จะหยุดการตั้งครรรภ์ในกรณีที่ไม่พร้อมและสิทธิการทำแท้งอย่างปลอดภัยหากหญิงมีครรภ์ได้สิทธิเหล่านี้เชื่อได้เลยว่าจะสามารถแก้ปัญหาการตั้งครรรภ์โดยไม่พึ่งประสงค์ได้ เพราะข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการทำแท้งนี้มีประเด็นสำคัญควรกล่าวถึงก็คือ ไม่มีผู้หญิงคนใดในโลกที่ตั้งใจท้องเพื่อที่จะไปทำแท้ง ผู้หญิงที่ต้องการยุติการตั้งครรรภ์แล้วแต่มีแรงจูงใจที่สำคัญที่เป็นปัญหาเฉพาะหน้าในขณะนั้น และผู้หญิงที่ต้องการแก้ปัญหาานั้น ๆ ด้วยตัวเองดังนั้นสังคมจึงไม่ควรปิดกั้นและควรให้โอกาสแก่ผู้หญิงตั้งครรรภ์อันไม่พึ่งประสงค์ด้วย

กลุ่มอัตถิภาวะนิยมตั้งข้อสังเกตว่า ปัญหาการทำแท้งก็เหมือนกับปัญหาเรื่องเพศศึกษาของคนไทยสมัยก่อนที่มีนักวิชาการเสนอให้สอนเรื่องเพศศึกษาในโรงเรียน เนื่องจากเห็นว่าสังคมไม่ควรปิดกั้นความอยากรู้อยากเห็นเรื่องเพศอีกต่อไป ซึ่งการเรียนรู้นั้นถือเป็นการป้องกันตนเองด้วย แต่ก็ถูกปฏิเสธและมีผู้ต่อต้านเป็นอย่างมาก เพราะเห็นว่าไม่เหมาะสมกับสังคมไทย แต่ปัจจุบันปัญหาเรื่องเพศศึกษากลับอนุญาตให้เปิดสอนในโรงเรียน หนังสือเพศศึกษาก็หาซื้ออ่านได้จากร้านขายหนังสือทั่วไปหรือแม้แต่จากสื่อสิ่งพิมพ์และอินเทอร์เน็ตก็มีข้อมูลให้ศึกษาเรียนรู้ได้ ดังนั้น ปัญหาเรื่องการทำแท้งเราจึงไม่ควรจะหลอกตัวเองอีกต่อไปอีกทั้งควรเปิดโอกาสให้ผู้หญิงที่ตั้งครรรภ์อันไม่พึ่งประสงค์มีสิทธิเสรีภาพเลือกและรับผิดชอบด้วยตัวเอง

มุมมองทางปรัชญากับคุณค่าทางจริยธรรม

มุมมองทางปรัชญาที่กล่าวมาทั้งหมดล้วนถือเป็นคุณค่าทางจริยธรรมที่มีต่อการแก้ปัญหาการทำแท้งได้ทั้งนั้น เพราะคำว่า “คุณค่า” หมายถึง คุณสมบัตินี้ได้จากการประเมินสิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่งคุณสมบัตินี้ได้จากการประเมินคุณค่าทางปรัชญาเกี่ยวกับการแก้ปัญหาการทำแท้งตามทัศนะของแต่ละกลุ่มนั้นเป็นเรื่องของจริยธรรม คือการตรวจสอบความประพฤติของคนในสังคมว่าอะไรควร ไม่ควร ดีหรือไม่ดี มุมมองทางปรัชญาตามที่กล่าวมาหากมองจากคุณค่าทางจริยธรรมแล้วจะเห็นว่า กลุ่มจิตนิยมจะตรวจสอบความประพฤติของมนุษย์จากจิตภายในโดยเชื่อว่าหากมนุษย์ให้จิตภาคปัญญาเป็นตัวควบคุมและสั่งการแล้ว ปัญหาต่าง ๆ ก็จะลดลงรวมถึงปัญหาการทำแท้งด้วย แนวคิดนี้คล้ายกับแนวคิดทางพระพุทธศาสนาที่สอนว่ามนุษย์มีรูปกับนาม แต่นามหรือจิตเป็นส่วนที่สำคัญกว่าเพราะมีหน้าที่คิดและเป็นตัวสั่งการ ปัญหาการทำแท้งที่ควรแก้ไขตามแนวคิดของกลุ่มจิตนิยมจึงอยู่ที่การตรวจสอบคุณค่าทางจิตใจของมนุษย์เป็นหลัก

ขณะที่กลุ่มสสารนิยมจะตรวจสอบความประพฤตินองมนุษย์จากสภาพแวดล้อมโดยเชื่อว่า พฤติกรรมของมนุษย์ไม่สามารถจะแยกออกจากสภาพแวดล้อมได้ จะเห็นว่าคนที่อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ต่างกันย่อมมีพฤติกรรมที่ต่างกัน สภาพแวดล้อมจึงเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมของมนุษย์และเมื่อมนุษย์ทำผิดผลก็ย่อมมาจากสาเหตุคือสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยและค่านิยมของคนในสังคมที่เปลี่ยนไปอันเนื่องมาจากการปรับตัวให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและค่านิยมทางสังคม มนุษย์จึงไม่ใช่ผู้ที่ทำผิดและรับผิดชอบทั้งหมดเพราะสาเหตุที่เป็นตัวกระตุ้นและควบคุมพฤติกรรมของมนุษย์ที่แท้จริงก็คือสภาพแวดล้อม ปัญหาการทำแท้งควรแก้ไขตามแนวคิดของกลุ่มสสารนิยมจึงอยู่ที่การตรวจสอบคุณค่าของสภาพแวดล้อมเป็นสำคัญ

ส่วนกลุ่มมนุษย์นิยมจะตรวจสอบความประพฤตินองมนุษย์ทั้งจากคุณค่าจากภายในคือจิต และจากคุณค่าจากภายนอกคือสภาพแวดล้อม ซึ่งถือเป็นการมองอย่างรอบด้าน เพราะหากมองตามทัศนะของดิโอแล้ว มนุษย์เป็นวิวัฒนาการขั้นสูงสุดของโลกธรรมชาติคือมนุษย์มีปัญหา ในขณะที่สัตว์อื่นไม่มีซึ่งปัญหา นี้เองที่ทำให้มนุษย์สามารถพัฒนาตนเองได้โดยไม่ต้องอาศัยอำนาจเบื้องบน มนุษย์ที่มีปัญญารู้ว่าอะไรควร ไม่ควร ดีหรือไม่ดีอย่างไร เหมือนอย่างที่เคยกล่าวไว้ว่า หากมนุษย์ให้จิตภาคปัญญาเป็นตัวสั่งการแล้ว มนุษย์ก็จะเข้าถึงความจริงได้ ไม่ว่าความจริงนั้นจะหมายถึงพระเจ้าในศาสนาคริสต์ แต่ในศาสนาเหล่านี้หรือเทพพยานในพระพุทธศาสนาก็ตาม ขณะเดียวกันปัญญาหรือจิตของมนุษย์จะเกิดการคิดไตร่ตรองในทางที่ดีได้ก็จำเป็นต้องอาศัยการสัมผัสจากโลกภายนอกที่ดีด้วย ปัญหาการทำแท้งที่ควรแก้ไขตามแนวคิดของกลุ่มมนุษย์นิยมจึงอยู่ที่การตรวจสอบคุณค่าจากภายในคือจิตและจากภายนอกคือสภาพแวดล้อม

แต่กลุ่มอัตถิภาวะนิยมดูเหมือนจะไม่สนใจกับสาเหตุและวิธีการแก้ปัญหาทั้งจากจิตภายในและสภาพแวดล้อมจากภายนอกเพราะเห็นว่า สาเหตุของปัญหาและวิธีการแก้ปัญหาการทำแท้งเป็นกิจกรรมส่วนตัวของปัจเจกชนและกิจกรรมส่วนตัวนี้ก็กระทบเฉพาะกับตัวเขาเท่านั้น ไม่ได้กระทบถึงคนอื่น หากจะมีผลกระทบต่อบุคคลอยู่บ้างก็มักจะเกี่ยวเนื่องกับหลักศีลธรรมทางศาสนา เมื่อปัญหาและสาเหตุของปัญหาเป็นเรื่องของปัจเจกชน ปัญหาการทำแท้งที่ควรแก้ไขตามแนวคิดของกลุ่มอัตถิภาวะนิยมจึงอยู่ที่การตรวจสอบคุณค่าของปัจเจกชนว่า สิ่งที่เขาเลือกนั้นถือเป็นการสร้างคุณค่าและความรับผิดชอบของเขาอย่างแท้จริงหรือไม่ซึ่งการสร้างคุณค่าและความรับผิดชอบที่เขาเลือกนั้นจะต้องไม่กระทบต่อคนอื่นและสังคมส่วนรวมด้วย

สรุป

ปัญหาการทำแท้งถึงแม้จะเป็นปัญหาเฉพาะกับผู้หญิงที่ตั้งครรภ์โดยไม่พึงประสงค์ แต่ก็ปฏิเสธไม่ได้ว่าสังคมเองก็มีส่วนเกี่ยวข้องที่มีส่วนทำให้เกิดปัญหานี้ขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการสร้างค่านิยมที่ผิด ๆ ของคนในสังคมที่เกิดจากอำนาจวัตถุนิยมหรือสิ่งแวดล้อมทางสังคมที่เอื้ออำนวย โดยเฉพาะสิ่งแวดล้อมประเภทสิ่งพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่สร้างค่านิยมและก่อให้เกิดการเลียนแบบได้ง่าย ผู้เขียนเองเห็นว่า ปัจจุบันสภาพแวดล้อมทางสังคมไทยเปลี่ยนแปลงไปมากอันเนื่องมาจากอำนาจวัตถุนิยมจึงส่งผลให้สภาพทางจิตใจของ

คนในสังคมเปลี่ยนไปด้วย ทำให้เกิดค่านิยมในทางที่ไม่พึงประสงค์ตามมา ไม่ว่าจะเป็นการเลียนแบบในทางที่ผิดซึ่งเกิดจากการบริโภคสื่อ การคบเพื่อนที่มีค่านิยมในทางที่ผิด หรือแม้กระทั่งการแข่งขันกันด้วยฐานะทางเศรษฐกิจโดยเน้นที่มูลค่าทางฐานะไม่ใช่คุณค่าทางจิตใจ ปัญหาการทำแท้งก็เป็นปัญหาหนึ่งที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ หากจะแก้ปัญหาก็ควรมองอย่างรอบด้านและให้เหมาะสมกับพื้นฐานทางสังคมไทย หากเห็นว่าควรบังคับใช้กฎหมายก็ควรบังคับใช้อย่างเคร่งครัด

มุมมองทางปรัชญาก็เป็นส่วนหนึ่งที่น่าเสนอแนวคิดเพื่อหาทางออกให้กับสังคม ถึงแม้จะไม่ใช่วิเคราะห์ละเอียดทั้งหมดแต่หากพิจารณาจากแนวคิดดังกล่าวก็จะเห็นว่า แต่ละแนวคิดต่างก็อยู่บนพื้นฐานของความจริงที่มีอยู่ในสังคมไทยและบางแนวคิดก็บังคับใช้ในหลาย ๆ ประเทศที่มีปัญหาเกี่ยวกับการทำแท้ง ส่วนในประเทศไทยความจริงเหล่านี้หากจะนำไปสู่ความสำเร็จก็คงอยู่ที่การนำไปปฏิบัติอย่างจริงจังทั้งจากภาครัฐและองค์กรทางสังคม

บรรณานุกรม

กฤตยา อาชวนิจกุล. (2547) “ผู้หญิง” ในวาทกรรมการเมืองเรื่องเพศและสิทธิอนามัยเจริญพันธุ์.

กรุงเทพมหานคร : อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.

กนกวรรณ ทองมาก. (2550) การทำแท้งและการจัดบริการสุขภาพสำหรับผู้ป่วยทำแท้งในบริบท

วัฒนธรรมไทย. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

บุญศักดิ์ แสงระวี. (2547) โลกทัศน์ปรัชญาวัตถุนิยมวิภาษ. กรุงเทพมหานคร : บริษัทสถาปนา.

บุญมี แทนแก้ว. (2548) ปรัชญาตะวันตกร่วมสมัย. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์.

ประทุม อังกูร์โรหิต. (2551) ปรัชญาปฏิบัตินิยม : รากฐานปรัชญาการศึกษาในสังคมประชาธิปไตย.

พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2548) พจนานุกรมศัพท์ปรัชญา. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร : ศักดิ์โสภณ.

วิทย์ วิทเศวทย์. (2540) ปรัชญาทั่วไป. พิมพ์ครั้งที่ 14. กรุงเทพมหานคร : ไทยร่มเกล้า.

สุพร เกิดสว่าง. (2523) ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการทำแท้งในประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร : ธีระการพิมพ์.

สมภาร พรหมทา. (2541) พุทธศาสนากับปัญหาจริยศาสตร์ โสภณีย์ ทำแท้งและการอุณยฆาต.

กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สมภพพิสิษฐ สุขพิสิษฐ. (2546) ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 1 - 6 ประมวลกฎหมาย

อาญา. กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วนจำกัดพิมพ์อักษร.

“ตะลึง !! โจ้ไทย “ห้องไม่พร้อม” ติดอันดับสองของโลก” (8 เมษายน 2554) [ออนไลน์] แหล่งที่มา :

http://www.matichon.co.th/news_detail. (8 มิถุนายน 2554)

“ทำแท้งเสรี” เกิดยากเหตุข้อจำกัดทางวัฒนธรรม (28 พฤษภาคม 2554) [ออนไลน์] แหล่งที่มา :

<http://www.thairecent.com/Local/2011/872255/> (8 มิถุนายน 2554)